

# TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

## ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.  
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.  
Pentru streinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la  
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47.

Correspondențele sînt a se adresa la:  
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.  
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

## INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Sibiu, 18 Ianuarie.

(N.) Ședințele cele mai din urmă ale reuniunii de maghiarizare din Cluș au fost bogate în desbateri tumultuoase, după cum vor să știe cei inițiați în treburile ei. La un rezultat însă au venit și maghiarii din Cluș și acela este, că numai prin biserică și prin organele bisericești pot face vr'o treabă.

S'a făcut deci apel la cele 3 biserici cu caracter mai mult sau mai puțin național unguresc și apelul a aflat rîsunet la capii bisericești reformate și unitară.

S'a aflat deci de bine și de consult, ca să se angajeze biserica în serviciul unei reuniuni cu caracter politic și cu tendințe agresive față de celelalte biserici și neamuri din patrie.

Noi nu putem accentua din destul tactul, ce l'a observat biserica catolică față de aceasta reuniune menită a sămăna germenii discordiei și al neînțelegerii între cetățenii acestei țări că au meniunea trăi și a muri la olaltă, și tot cu o cale nu putem să nu ne plîngem despre tendințele vîdite, ce se dau pe față tot mai mult prin activitatea reuniunii de sub întrebare.

De ce e adevărat vorba?

Reuniunea maghiarizatoare din Cluș pune din interesele capitalului ei o parte la dispoziția bisericești reformate și unitară, ca să facă trebi.

Dacă aceste trebi s'ar mărgini la ameliorarea salariilor învățătoresci reformați și la îmbunătățirea stării preoților — noi am trebui să gratulăm bisericești reformate, că a aflat un stup așa de bun, care s'îi asigure miera pe 32 de ani pentru o amortizare de bagatelul 1 1/2 %.

Cumcă nu este vorba numai de ameliorarea salariilor celor slăbuțe — ci este vorba de o propagandă serioasă a câștiga suflete pentru înmulțirea elementului clasei domnitoare — ne o spune singurul Szász Gerő notariul consistoriului reformat din Cluș.

Pentru ce se ascundem mîta în sac, dîce numitul domn, pentru ce se nu spunem verde — că noi maghiarii ađi suntem aici în Ardeal mult prea puțini și puținătatea noastră provine din cauza, că mulți maghiari sau valachisat și aceia trebuie întorși ear la noi cu mijloace ertate, și dacă nu merge și cu mijloace neertate, ađi suntem noi domni și nu avem teamă de nimenea

Așa și în acest ton — se face apărarea pentru propunerea episcopului reformat Szász Domokos, de

a se pune biserica în serviciul „Kulturegyletului, pentru bani.

Va să dîcă, au venit la convingerea cei cu reuniunile, că steapă și neputincioasă va fi toată activitatea lor, dacă nu vor căsciga acțiunea bisericești spre scopurile lor.

Cum stă însă cu principiul de toleranță al bisericilor între sine — ne place nouă a întreba.

Este oare misiunea bisericești, fie ea de ori ce caracter de a se angaja la luptele politice, la luptele de partid, la luptele de rasă și așa a înscena o turburare între credincioșii celorlalte bisericești?

Noi credem, că statului trebuie se îi fie egală fie ce biserică și fie ce cetățean și nici în libelul de dare și nici în conspectul de aruncuri nu stă o rubrică separată, că de ce limbă și confesiune e omul, ci, că cu cât are să încurgă la susținerea poverilor statului.

Dar mergînd și mai departe, statul maghiar la anul domnului 1868 a luat unele angagiamente față de recunoașterea autonomiei bisericilor, și prin legi pozitive a garantat libera dezvoltare a unor confesiuni până aci mașter tractate și neîndreptățite.

Față de aceste legi pozitive i va veni statului cu greu, să vadă o pornire dușmănoasă a unui bisericești asupra celorlalte și dacă el doresce pacea între cetățenii sei, atunci bine va face, de va urmări ulterioara dezvoltare de lucruri, ce ar putea urma din o astfel de turburare.

Nu avem noi temere, că grosul poporului român va înclina spre calvinism, deoarece scim cu toții, ce va să dîcă românul prin însuși cuvîntul „calvin”, dar nu ne place ca în dezvoltarea noastră să fim jigniți de toate părțile și să ne risipim forțele noastre apărîndu-ne în continuu de dușmani veđuți și ne-veđuți. Luptăm luptă grea și cu armele cele mai inocente, dar cu multă tărie sufletească.

Nu am fost și nu suntem agresivi față de nici o confesiune, am stimat pe cei ce ne au insultat în credință, că se vor pocăi și vor vedea că toată mișcarea noastră culturală este în marginile permise de lege, și permise de calculii rațiunii a da statului cetățeni luminați.

Ni se va lua și speranța de a crede, că vor veni timpuri și mai liniștite, atunci ni s'a smuls din pepturile noastre speranța într'un viitor mai fericit și nu va fi bine ca puși odată pe acest teren, să se înceapă dușmăniile reciproce și să se răspundă cu represalii celor ce atacă în diua mare instituțiile noastre cele mai sante, credința străbună.

Aici românul e un „*nolli me tangere*” și cei verșai în istoria Transilvaniei vor ști, să nu umble cu scînteii în jurul grămezilor de paie.

Facă deci „Kulturegyletistii” ce le place cu banii lor, de salary la învățătorii și preoții reformați cu miile — puțin ne pasă, dar le dîcem, să nu se atingă de credința noastră românească și de instituțiile, pe cari românul le ține de o proveniență divină.

A noastră va fi bucuria, dacă vom vedea, că să îmbunătătesce soarta clerului și a personalului didactic la scoalele străine, căci exemplul bun atrage și va îndupleca și pe român de a face ceva întru ameliorarea sorții acestor luptători ai civilizațiunii.

Institutele noastre culturale, cari dispun de mijloace bănesci cum e „Asociațiunea transilvană” și vede de chemarea ei fără ca să angajeze pe bisericești, să fanatizeze pe preoți ori pe dascăli în o direcțiune ori altă; facă și cei din Cluș asemenea, lucre în liniște după un program precisat, dar nu sume o biserică și pe fii unei bisericești în contra celorlalți. Cine samănă vînt, seceră furtună.

## Revista politică.

Numai încape nici o îndoială, că facem progrese din lumea racilor. Restanțele de dări în unele comitate de pe anul expirat au trecut peste jumătăți de milioane, oameni n'au de unde mai scoate bani și cu toate acestea bărbaților dela cîrmă nici că le pasă. În dieta s'a asternut proiectul pentru a se cumpăra un teritoriu, ca să se mărească edificiul ministeriului pentru apărarea țării. Referentul Daniel vorbește mult și l' recomădă. În zadar se mai încercă să vorbească *Thaly*, *Horánszki*, Orban și alții, căci unde merg lucrurile ca pe sfoară, nu-i mod a mai putea îndupleca pe cineva prin vorbe. Proiectul a fost norocos, s'a primit cu o majoritate covârșitoare.

Crisa financiară încă nu s'a înlăturat. Se vorbea, că ministrul, care poartă sîculețul deficitelor o se-și dea dimisiunea și un alt bărbat Szél se-i urmează. Acum însă după primirea proiectului de buget pentru desbatere specială, pare încâtva dl Szapáry cu toate amenințările de mai înainte aplicat a rămăne ear în cabinet, căci a declarat că va rămăne un aderent luptătorului al partidului liberal. Cu toate acestea unile sciri ne spun, că ar insista ministrul pe lîngă demisiune și că tocmai asta-i cauza, că s'a dus la Viena, căci în împrejurările de astăzi astfel de treburi nu se pot isprăvi cu

## FOIȚA.

### Doi sfinți.

Istorieară arăbească. După L. X. de P. O.

Știe-l Allah și profetul său Mohamed unde, destul că trăia odată un hodjă (preot) bătrîn.

Numele lui — așa ne spune cel ce își aduce aminte de el — a fost Ali.

Voinic „ca chedrul Libanului,” frunte lată și încreșită, barbă lungă și albă — jur împrejurul obrazului, — presentare maiestatică și plină de evlavie, erau însușirile sale caracteristice.

Prin aceste și prin talarul (reverenda) seu cel vînet precum și prin turbanul (invelitoarea capului) seu cel verde — cari la sîrbători mari totdeauna se înnoiau — hodja Ali însufla respect tuturor celor, ce îl vedeau. Toți îl cinstiau.

La sîrbătorile mai mari în dschamia (biserica) sa, — despre care lumea credea, că e zidită pe mormîntul unui sfînt — se sevârșiau rugăciunile cu cea mai mare pompă. Ali se însufla de Duch deosebit. Să și putea însufla, căci la asemenea privilegii năvăliau credincioșii din toate părțile.

Năvăliau, nu atât pentru rugăciunile și cîntările lui Ali — deși și acestea le ascultau cu plăcere, ci cu deosebire fiindcă sperau a dobîndi prin bine-

cuvîntarea lui Ali ajutorul sfîntului — care zace sub dschamîă — spre câștigarea plăcerilor închipuie în lumea viitoare. Ajungeau acestea, — ori nu — e altă întrebare, — destul că credința lor resplătia osteneala lui Ali cu daruri îmbelșugate, căci nime nu venia la dschamîă cu mîna goală.

Darurile primite formau venitele bătrînului hodjă din cari trăia cu fiul seu adoptiv Selim scutit de ori-ce nevoi...

— „Fiule!” — dîse Ali cătră Selim — „tu ești acum de 19 ani... Cunosci toate învățăturile s. Coran... scii poruncile lui Allah... a lui Mohamed profetului seu... Se cuvine ție a ști și a împlini cea ce mi place mie... Dorința mea ferbinte e, să ajungi și tu cea ce sunt eu... un slujitoriu evlavios a lui Allah... E lipsă dar, ca tu pe lîngă cunoscînța s. Coran să ți câștigi și cea omenească... Provede-te deci cu cele trebuincioase... încalecă mîgariul nostru cel bătrîn și dute în lume... în aceasta operă admirabilă a lui Allah... și nu te reîntoarce până nu vei fi făcut esperiințele, fără de cari nu poți trăi...!”

Selim ascultă cu multă băgare de seamă porunca dată și la a ei împlinire se apucă îndată.

Însoțit de bine-cuvîntarea lui Ali plecă în diua următoare în lume. Se duse departe... tot mai departe... Vesel... tot mai vesel.

Cufundat în gînduri și visuri strălucite de al seu viitoriu, uită să apuce mîgariul pe drumul, ce îl spusese hodja Ali. Cand să deșteptă, se trezi

chiar în mijlocul unei pustietăți lipsite de căi. Trei zile și trei nopți rătăci încoaci și încolo prin deșertul pustiu, fără a afla vre un drum, fără a da preste vre-o ființă viețuitoare. Merindea se împuținase... mîgariul osîndit a rămăne aici, acuși nu-l mai putea purta!

În a treia zi a rătăcirii, tocmai cînd globul soarelui se rostogolise după marea năsiposă, cădî bietul dobitoc la pămînt... întinse picioarele și își dete duchul.

Selim, ars de sete și nimicit de foame — cum era — se aruncă la pămînt... suspina și-și plîngea soarta, care l'a ajuns. Dar nu voia să-și părăsească dobitocul, ci cu lacrimi ferbinți îl desmerdă pentru credința, cu care l'a purtat până la cea din urmă resufare. Dela o vreme se apucă, săpă o groapă și îngropă pe credinciosul seu soț de călătorie.

— „M'ai părăsit și tu în nevoia cea mai mare! Tu, care în aceste zile pline de suferințe mi-ai fost unica mîngăere... unicul prietin... binefacătorul meu... sfîntul meu” — dîcea Selim tînguindu se, aruncat pe mormîntul mîgariului.

În vîetarea și tînguirea sea ađi nechezatul unui cal, care venia din depărtare, alergînd în fuga mare. Privind, vede deodată, că se apropie o trupă de călăreți. Era Suleiman pașa. Suleiman cel renumit pentru evlavie sa Se reîntorcea dela vîetătoria de lei.

una, cu două — căci ce ar fi dacă s'ar întâmpla o grabnică mobilizare a armatei?

Scirile din Viena vestesc, că acolo n'a sosit singur Szapary, dar se mai află încă baronul Orcy, și ministrul de comerț contele Szécsenyi și că s'au ținut conferințe comune ministeriale. Se vor pertracta afară de cestiunea petrolului și a spiritului, cestiuni grave în momentele de față.

Pertractările convenționale cu România se vor începe iarăși, abia pe la mijlocul lunii lui Faur. Un termin hotărât pentru reîntoarcerea delegaților români la Viena nu s'a putut pune. Trimișii României au declarat, că se vor reîntoarce, îndată ce guvernul va fi gata cu instrucțiunile; foilor Vienese li se pare, că instrucțiunile țin cam mult și tare se tem, că cine scie cum va isbuti lucrul.

Se pare că Constantinopol tot va împăca lucrul cu cestiunea bulgară. Poarta, care pune mare preț pe iscoditoriul de ceartă Zancoff n'a voit să primească programa sub pretest, că ar da prea mult de lucru și s'ar nasce din nou neînțelegeri. De altcun Dr. Vulkovits agentul bulgar la Constantinopol a fost în Sofia și după ce a primit instrucțiuni dela guvern s'a întors iarăși. Alecsandru de Batenberg a recomandat amicilor sei bulgari ca să aleagă de principe pe ducele George de Leuchtenberg. Foaia rusească „Novoie Wremja“ susține, că Rusia va recunoaște candidatura acestui principe pentru tronul bulgar, numai dacă celelalte puteri o vor recunoaște. — Și după cum se vestesc, puterile sunt învoite cu acest bărbat, și au trimes chiar ambasadorilor din Constantinople instrucțiuni în astă privință, ele doresc adevărat, ca cestiunea să se resolve cât mai în grabă. — După părerea susnumitului jurnal se cualefică acest bărbat pe tronul bulgar întocmai ca și prințul de Mingrelia. Cât privește pe Anglia e cu totul rezervată. Oamenilor dela cârma statului Britaniei mari le pare bine, că cel puțin acum au răsit a se putea înțelege încâtva. Pe afacerile Bulgariei nu pun ei tocmai așa mare preț. Asta însuși marchisul Salisbury a accentuat-o în vorbirea sa pacinică, ce o țin în casa de sus: Dacă Alecsandru a recomandat pe prințul George de Leuchtenberg a lucrat iscusit. *Noi nu voim se exercităm o influință deosebită, căci e zadarnică. Noi nu vom pune pedece Rusiei în activitatea ei legitimă; din contră ne am simți măgulii, vădând că Rusia 'și ajunge dorințele legitime.*

Jurnalele din streinătate nu mai buciună tocmai așa tare de alarmă. Pare că spiritele războinice s'a astâmpărat și dacă un jurnal aduce o scire de mobilizare, alte încep a-l combate. Așa se întâmplă între foile germane și franceze. Cele dintâi strigau, că nu-i semn bun, că francesii adună atâta material, și ridică barace și și mobilizează trupe. Acum „Post“ „Kreuzzeitung“ etc. aduc vestea, că împăratul german a ordonat să se conchieme 72,000 de mii de rezerviști cu scop a se exercita în manuea puscu cu repetiție. Acest sgomot a produs mare neliniște de vr'o încăerare.

Diarele franceze din contră susțin, că încă n'a sosit vremea să se încaiere, și că nici nu le stă bine la nise popoară civilisate să se nimicească prin foc. Cu privire la sgomotul diarelor nemțesci scrie „Le Temps“ și următoarele: Fără ca să ne adâncim în perfida insinuațiune, ne mărginim a constata numai, că ele — jurnalele — mai în toate punctele greșesc. E adevărat, că ministrul de războiu a co-

mandat să se cumpere lemne și să se ridice barace nu numai în Corcieux, Briyères sau Saint-Dié, dar în toată împrejurimea garnisoanelor și aceasta numai pentru că casarmele sunt cu totul prea mici și soldații în garnisoanele ostice n'au destul loc. — Tot odată „la France“ asigură, că mobilizarea corpului de armată se va face nu la corpul care se află în Ost, ci în granițele Vestice.

Foile din Rusia discută mereu amicitia între Rusia și Germania. Astfel „Novosti“ prorocesc o eventuală încăerare franceso-germană și crede, că Rusia nu va îngădui nici odată o nimicire a Franciei din partea Germaniei, căci singură Francia e stavila cea puternică contra tuturor coalițiunilor vrășmașe Rusiei.

În casul unui războiu cu Austria dăce „Novosti“ Rusia n'are lipsă a-și trimite întreaga oaste, o parte mare rămâne la granițele nordvestice, așa, că Rusia îi asigurată de o năvălire a Germaniei; Germania însă trebuie să-și concentreze toate puterile spre Francia. Așa dară n'are motiv Rusia ca de teama Germaniei se abdică de pretenția Franciei.

## Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Făgăraș, 16 Ianuarie, 1887. \*) Dle Redactor! Am tot acceptat ca o peană mai dibace se va simți îndemnată a ve împărtăși festivitatea bisericească ce sa sărbătorit aici la noi în ziua „Arătărei Domnului.“ Văd însă că nime nu s'a simțit chemat la această, pentru aceea fie mi permis a ve roga eu, ca se dați loc în prețutul nostru jurnal „Telegraful Român“ modelor mele încercări a descrie aceasta festivitate.

Din momentul când organele noastre bisericesci competente — devenind fostul nostru protopresbiter Petru Popescu în urma bătrânețelor înaintate necapace pentru conducerea oficiului protopopesc, am avut cele mai bune speranțe față de denumitul administrator protopresbiter M. O. D. Iuliu Dan, și în această speranță nici nu ne am înșelat. Deși la început — mai mult din interese familiari — i s'a făcut oare și cari opozițiune dlui administrator, aceasta opozițiune prin procedura sa blândă și plină de tact în curând a dispărut, și astăzi se bucură de stima generală fără deosebire de religie și naționalitate a tuturor cetățenilor din Făgăraș.

Atotputernicul a voit ca se cheme la ale sale pe fostul nostru protopresbiter, și astfel dl adm. prot. a devenit totodată și administrator parochial spre cea mai mare bucurie a noastră, căci ne măgulim cu speranța, ca bunul tact al Dsale în administrarea protopopiatului s'el vedem aplicat și în afacerile noastre parochiale. Și speranța nu ne a înșelat. Dovadă serbarea zilei mai sus amintită. Aceasta și care în biserica noastră se serbează în toate părțile cu o pompă și ceremonie neusitată în alte biserici, dl adm. prot. ia dat forma cuvenită, și la noi până acum neobicinuită.

După sevășirea s. liturgiei, la 11 oare a sosit miliția în parade la biserică, de unde apoi îndată a pornit conductul la riu. De această procesiune a luat parte un număr foarte mare dintre poporeni

\*) Din motivele espuse de dl corespondent, dăm loc acestei corespondențe deși cam întârziată, și dorim și noi, că acest act se fie un bun augur pentru progresul din acest protopresbiterat.

și streini. La riu s'a dat trei salve, una când s'a cetit Evangelia, a doua la ecteniă pentru Majestatea Sa, și a treia când s'a cântat „Tropariul“ zilei. După ce s'a sevășit sfințirea apei întreg poporul și întreaga miliție dimpreună cu numeroși ofițeri ce a luat parte la acest act solemn au fost stropiți cu apă sfințită, și apoi conductul ear s'a reîntors la biserică.

De aceasta și 'și vor aduce aminte credincioșii nostri totdeauna cu cea mai mare plăcere, și frumosul nostru ritual între împrejurările grele cari trăim, le dă mângăiere sufletească.

Recunosc dle redactor, că în sine acest fapt nu ar trebui dat publicității, pentru că este așa dăcând o datorință prescrisă de biserică, dar doresc să se constate, că dela conducători atarnă totul, pentru că poporul nostru este bun și disciplinabil numai se nu lipsească energia și bunăvoința dela conducători.

M. i

## Conferința dela Ateneu a dlui A. Demetrescu.

### Arta de a vorbi.

Dl Anghel Dimetrescu, distinsul profesor dela liceul st. Sava, a desvoltat Duminecă seara în fața unui public pe cât de numeros, pe atât de ales, conferința sa având de subiect arta de a vorbi.

Într-o introduciune plină de spirit și de humor, conferințiarul a făcut un paralelism foarte instructiv între arta de a scrie și arta de a vorbi. Ne vom încerca a da resumatul acestei introduciuni pe cât se va putea de fidel.

Societatea modernă e guvernată de doi agenți puternici, cari aci rescoală aci potolească valurile mișcărilor populare. Acești doi agenți sunt: cuvântul și presa. Astăzi arta de a vorbi ca și aceea de a scrie, nu mai sunt nise mijloace plăcute de distracțiune ca mai înainte: astăzi ele sunt ridicate la înălțimea unei necesități sociale.

Elocința și presa fac acum progrese însemnate în continentul nostru și sunt pe cale de desvoltare în celelalte continente. Oratorul și scriitorul sunt astăzi regii inteligenței.

Unde prosperitatea materială, binele și adevărul și întind puterea lor asupra societăților, acolo cuvântul și presa revarsă darurile lor binefăcătoare, din cari cel mai bogat e libertatea.

Din contră, acolo, unde cei doi reprezentanți ai cugătării nu sunt cunoscuți, sau fiind cunoscuți, nu sunt respectați, societatea duce, precum dăcea Heliade, o viață moartă.

Avem esemplu despre o atare stare de lucruri în Turcia. Deși poporul turc e viteaz, onest, totuși lipsindu i cuvântul și presa, se găsește în stare de înanpoiare, în stare de imobilitate.

E cunoscut răspunsul dat de un funcționar turc unui emigrant din țeară, care la 1857 se întorcea din România. Emigrantul era jurnalist. Turcul nu înțelegea această profesie și când după mai multe explicații el începu să o înțeleagă, nu găsi altă expresie spre a o defini, decât aceea de „hai-mana tacăm.“

Poate tocmai acest dispreț pentru soldații cuvântului și ai presei a menținut și menține Turcia în situația actuală.

Este adevărat, că cestiunea a se considera presa ca a patra putere în stat e contraversată. Din textul constituțiunei noastre nu rezultă aceasta prerogativă a presei. Dar dacă din punctul de vedere al legii, puterea presei e contestată, cu toate astea, judecând din punctul de vedere al realității, presa e poate cea mai dintâi putere într-o societate constituită.

— „Pe cine plângi? Pe cine ai îngropat aici?“ întrebă Suleiman, vădând movila de curând ridicată și pe ea tinărul cu ochii scăldați în lacrimi.

— „Pe unicul meu prietin, pe binefăcătorul meu, pe sfântul meu — dize Selim plângând.

— „Ce dăci? Un sfânt odichnesce aici?!“ — întrebă Suleiman surprins.

— „Da, așa e“ — adause întrebatul — „sfântul meu!“

— „Voinice! Rămâi aici! Voiu să-ți răsplătesc credința arătată față de acest sfânt! Întru vecinica lui pomnire voi zidi o dschamie și tu vei fi hodja ei — adaugă pașa.

Dăcând acestea dete poruncă, celor dinprejurul seu, să provadă pe Selim cu toate cele trebuincioase pentru traiu și apoi se duse mai departe.

În ziua următoare sosi o caravană cu sute de cămile. Ea aducea o mulțime de lucrători, lemne, peatră și alte lucruri trebuincioase pentru zidire. Pe mormântul măgariului se ridică o dschamie pompoasă și Selim remase hodja ei.

De atunci au trecut mulți ani, căci anii trec... trec și nu se mai întorc!

Selim, care învățase dela tatăl-seu adoptiv, toate rândueile ceremonialului, își împlinia cu sumpătate slujba lui incredințată. Evlavia tatălui seu o avea și el. Drept aceea îl iubeau toți credincioșii.

Vestea despre Selim și dschamia sa se lăți în curând până la cele mai îndepărtate oase (regiuni

fructifere în mijlocul pustietății.) Credincioșii alergau cu grămada la el, cu deosebire la sărbătorile cele mari, numai ca să poată asculta glasul seu cel frumos și să se închine sfântului lui. Și nu veniau nici odată cu mâna goală, ci totdeauna încărcăți de daruri.

Vestea despre Selim, hodja cel tinăr, străbătu în curând și la Ali, hodja cel bătrân.

Ali audia adevărat pre cei ce pereginau în pustie, vorbind despre Selim și lăudându-i evlavie: ba observa, că credincioșii cari mai înainte aduceau jertfele lor la dschamia sa, acum trec pe lângă ea și se duc mai departe.

Odată cu privilegiul unei sărbători, intră și el într-o caravană și se duse în pustie. Vădu pe hodja cel tinăr. El era fiul seu adoptiv — Selim.

Sevășindu și Selim rugăciunea și cântările se reîntoarse în locuința sa încărcat cu daruri.

Lui i urma hodja Ali.

— Fii salutat iubite fiule — dize Ali plin de bucurie.

Selim cuprins de sosirea neașteptată a tatălui seu, cădu pe peptul acestuia și nu potu grăi nici chiar un cuvânt. Revenindu și în fire îi luă bastonul din mână, îi deslegă opincile îi spală picioarele și 'l ospetă ca și când ar fi fost Ali cel mai mare pașă din întreagă provincie.

Se puseră apoi la masa proveșută din abundanță cu cele mai gustoase mâncări și beuturi și

începură a povesti. Povestiau despre al lor trecut, căci multe au de povestit cei ce numai arareori se întâlnesc.

— „Spune mi, iubite fiule! — întrebă Ali — cine a fost sfântul, pe al cărui mormânt e zidită dschamia ta?“

— „Fața de tine, iubite tată și binefăcătorul meu — dize Selim schimbând fețe și lăcrimând — „nu pot retăcea adevărul chiar de-aș ști, că te vei supăra! De ce să me rușinez de tine, când bine 'mi aduc aminte de timpurile trecute, când tu 'mi povestiai cu multă reverință despre sfântul teu, care în evlavie sa bea numai apă curată, se nutria cu earbă goală, suporta toate maltratarele cu cea mai mare mulțămire și sfințenia lui era așa de mare încât focul din urmele lui s'a schimbat în niște schințe făcătoare de minuni!“

Așa vorbi Selim plângând și suspinând. Povestii apoi tatălui seu toate cele întâmplăte de la a lor despărțire și închieia cu cuvintele: „scii acum cine e sfântul, care e îngropat sub dschamia mea — e măgariul cel bătrân!“

— „Văd, că nu înzădar te am trimis în lume — dize Ali zimbând și punând mâna pe umărul lui Selim, nu mai plânge! Mângăiați și nu uita, că sfântul meu a fost tata sfântului teu!“

Și e natural aceasta.

Puterea, care vorbește neconținut — presa — fînesce totdeauna prin a învinge.

Guvernul cu toată acțiunea, de care dispune nu poate opera nici odată cu succes în contra presei opoziționiste. În parlament se vorbește mai puțin de cât în presă. Și oratorul opoziționist din parlament e un pericol pentru guvern, dar e un pericol de scurtă durată. Camerele fiind deschise numai trei luni pe an. Presa însă e la dispoziția publicului în tot timpul anului, și întrînsa scriitorul are avantajul a nu fi obligat să întrebuințeze un anume vocabular, cum se cere oratorului, fie în parlament, fie în întrunirile publice. Scriitorul din contră poate scrie în toate formele, tonurile și dimensiunile.

Nu rezultă de aci ca arta de a scrie e mai ușoară de cât arta de a vorbi. Din contră. Scriitorului i-se cere mai mult studiu, mai multă muncă, mai multă claritate și judecată.

Astfel se explică poate, pentru ce la noi sunt mai mulți oratori decât scriitori.

Pe lângă aceasta oratorul are mai multe avantaje asupra scriitorului.

Auditoriul e indulgent pentru orator; cetitoriul e eci-gent pentru scriitor.

Forța unui discurs nu constă atât în argumentații cât în acțiune, gest și căldură. Ceeace Demostene dădea odată despre condițiile discursului, e adevărat și ați: acțiune, de trei ori acțiune, eată ce se cere unui bun discurs.

E o mare deosebire între impresia, ce o produce un discurs auzit și acelaș discurs citit.

Nici Demostene, nici Cicerone nu și-au scris discursurile lor așa. Exemplul l'avem în discursul cu apărarea lui Milone. Într'atât de mare a fost deosebirea între pledoaria lui Cicerone pentru apărarea lui Milone condamnat totuși, și discursul scris, că Milone cetindu-l pronunță acele cuvinte memorabile: „Dacă tu Cicerone ai fi pronunțat apărarea mea, așa cum ai scris-o acum, apoi n'aș fi avut fericirea să mănânc pește la Marsilia.”

Ca forță de impresiune oratorul dă exemplu cu discursurile lui Barbu Katargiu.. Cei ce au auzit vorbind pe acest ilustru om politic, mărturisesc că impresiunea ce au simțit-o când i-au ascultat discursurile din parlament, a fost cu mult mai mare ca aceea, pe care o simt ați când îi cetesc aceleași discursuri.

Și apoi câte discursuri dela noi, de când avem o viață parlamentară, câte pot rezista la analiza severă a criticului?

O altă deosebire există între scriitorul și orator.

Acesta e ascultat cu interes, scriitorul e citit cu reflecție. Unul lucrează asupra minții, glasul celui altătrunde în inima auditoriului! Unul are mai multe mișcări, cel altătr mai multe idei.

E adevărat, că și oratorul are multe desagramente. Luați pe cel dintăiu orator și prezentați-l la tribună cu pîrl sbîrlit avînd pe față vinețeli, fiți siguri, că de nu va fi ridiculizat cel puțin nu va avea succesul obicinuit.

Din contră, cei pasă cetitoriului, când studiază istoria critică a românilor se scie, că Hajdău umbla cu barbă nepeptenată sau că are un umăr mai înalt ca altul.

Conferențiarul sfîrșește acest interesant paralelism între orator și scriitor cu o reflecție plină de ironie la adresa societății noastre.

Tribuna e o scenă, oratorul e un actor. Câte impresii adănci nu produc aiurea în sufletul publicului cuvîntul unui orator puternic.

Noi nu ne impresionăm de nimic! Noi scim toate și pe toți.

Dacă aiurea oratorul după un discurs mișcător e dus de public în triumf, la noi prin imitații se face așa ceva cel mult pentru acțiune.

„Pentru un așa dîs om politic dela noi, care n'a vorbit și n'a scris în toată viața sa nimic, se cernesc felinarele. Ear un scriitor de forță lui Bolintineanu moare în spital și abia se găsește de ce oameni, care s'îl însoțească până la locul de răpaos; ear ministerul instrucțiunii abia găsește 2000 lei ca se-l înmormenteze.

În schimb însă se aruncă de ce mii de lei pentru unii, cari nu pot fi puși nici la degetul cel mic al lui Bolintineanu. Așa suntem noi.” (Aplause prelungite)

„Epoca.”

Clara.

## Științele naturale în primii ani ai școlii populare.

Coroana creațiunii este omul. Lui îi sunt puse la dispozițiune toate produsele și puterile naturii sau mai bine dîs, lui îi este dată puțința de a se folosi de toate produsele și puterile naturii după placul sau după trebuința, ce o are. Putința aceasta a omului însă nu este absolută, ci numai relativă. Omul, cu toată puțința, ce-i este dată, numai atunci poate trage folos din natură, dacă o cunoaște în toate amenunțele ei și apoi dacă scie, cum trebuie să porceadă, ca să se poată folosi de aceea ce i oferă natura. Natura însă nu se poate cunoaște fără a o studia. Studiul naturii deci e de lipsă pentru fie care om și mai ales pentru acela, carele, ca și țeranul român, trăiesce în mijlocul naturii și în

continuu vine în atingere cu produse, cu fenomene etc. de ale naturii. De aci rezultă necesitatea și folosul propunerii științelor naturale în școlile populare.

Scopul propunerii științelor naturale în școală este a face pe elevi cunoscători cu corpurile și fenomenele naturii, a'i deprinde a le observa pe acelea cu atențiune, a vorbi apoi despre ele, atât despre întregul cât și despre diferitele părți ale căuta semnele sau însușirile, prin care fiecare corp se deosebește de celelalte sau seamănă cu ele, a înțelege pe deplin fenomenele mai principale din natură, a căuta și a afla întră cât acele pot fi de folos omului și cum se fie întrebuințate acelea în folosul omului. Științele naturale deci nu se propun în școală numai pentru a face pe elevi cunoscători cu corpurile naturii; prin ele se desvoltage întrun mod foarte însemnat spiritul de observare și se deprinde elevul a combina și a deduce, ceea ce e de foarte mare însemnatate pentru cultura minții elevului. Dar științele naturale contribuiesc foarte mult și la cultura inimei. Căci cunoscînd nu numai corpurile și fenomenele naturii, ci și ordinea, în care sunt, legătura aceea tainică dintre ele, folosul, cel aduc unele altora și cu toate omului, cunoscînd dintr'aceasta puterea aceea nevădută, care le produce, le susține și le conduce pe toate, au nu vom esclama și noi: „mari și minunate sunt lucrurile tale Doamne, toate întră înțelepciune le-ai făcut”. . . . . Petruca însă științele naturale, respective propunerea lor în școlile populare, se aibă rezultatul dorit, ele trebuie să se propună cu multă ingrigire. Învățătorul să se silească a desvolta în elevi interes față de natură, ceea ce se va putea ajunge, dacă va urma în propunere o ordine oare care și un metod bun. În cele următoare ne vom încerca a arăta modul, cum au să se tracteze științele naturale în primii ani ai școlii populare.

Începutul cu propunerea științelor naturale se face chiar în anul cel dintăiu de școală. În anul acesta cu ocaziunea exercițiilor intuitive se vor de scrie animalele plantele și mineralele, pe cari le cunosc elevii în de acasă. Se înțelege, cunoscîntele elevilor în această direcțiune, de cele mai multe ori sunt foarte puțin, ba uneori chiar greșite. Învățătorul va afla prin întrebări potrivite, ce cunoscînte au adus elevii cu sine de acasă, aceste cunoscînte le va aduce apoi în ordine și pe basa lor va zidi mai departe. La descrierea ori-cărui obiect e de lipsă, ca obiectul să se înfăcișeze în natură înaintea elevului, sau dacă aceasta nu se poate, să se aducă o icoană bună sau un model. Un model bun e de preferit unei icoane fie cât de bună. Presentând învățătorul obiectul (icoana, modelul) pre care vrea se-l descrie, va provoca pe elevi să-l privească bine — în tăcere — și de toate părțile și numai după ce elevii l-au privit și l-au observat bine va începe cu descrierea lui.

La descriere să nu preleagă învățătorul, ci să facă, ca elevii înșiși să fie activi, va să dîcă nu învățătorul să descrie obiectul și elevii să asculte, ci elevii să-l descrie, conduși fiind de învățător prin întrebări potrivite.

După descrierea fie-cărui obiect (individ) au să urmeze:

la animale: indigitați despre locul unde trăiesc, cu ce se nutresc, ce folos sau ce daună aduc ele omului sau naturii;

la plante: locul și condițiunile pentru creștere, folosul sau dauna;

la minerale: locul, unde se află, folosul sau dauna.

După ce s'a făcut aceasta, se va repeta de cătră mai mulți școlari, în fine o va reasuma învățătorul cu ajutorul elevilor.

Avînd două corpuri descrise, învățătorul va reasuma dimpreună cu elevii, notele caracteristice ale fie-cărui, apoi va conduce pe elevi a căuta în ce seamănă și în ce se deosebesc acele obiecte. Din această asemănare vor vedé elevii, că corpurile naturii nu sunt așa de isolate, precum s'ar păré, ci este o legătură oare-care între ele. Tot odată se deprind elevii a judeca, a combina, a-și aduce în ordine ideile, ale asemăna una cu alta și astfel după notele de asemănare ale grupa și a-și forma idei abstracte: *noțiuni*.

În anul prim de școală e destul, dacă se descriu câte-va exemplare din fie-care imperiu al naturii.

În al doilea an se va lărgi cercul cunoscîntii elevilor prin înfăcișarea și descrierea mai multor indiviți din fie-care imperiu, urmîndu-se aceeași cale la descriere, ca în anul I.

În anul al treilea de școală facem un pas înaintea. La începutul anului se va repeta materialul din anii precedenți; apoi se vor alege și se vor descrie din fie-care imperiu al naturii astfel de indiviți, cari cu deosebire înfăcișază caracterele tipice ale imperiului, clasei, familiei etc., din care fac parte. Pe lângă acești indiviți se vor grupa alții

cari în multe privințe seamănă cu ei. Astfel toți indiviți cunoscîți de elevi vor fi puși într'o ordine și cunoscîntele elevilor nu vor rămăné risipite. Prin aceasta nu vom să dîcem, că să se formeze vr'un sistem științific. Doamne feresce! Aducerea în ordine a cunoscîntelor elevilor o vor face ei însuși, conduși prin întrebările învățătorului, fără de a li se da nici cea mai puțină definițiune, pe care ei în stadiul acesta nu sunt în stare a o înțelege.

Științele naturale în cei dintăi 3 ani se tractează în legătura cu exercițiile intuitive și pe basa cărții de cetire în oarele de limba maternă. Ca obiect separat de învățămînt, se tractează numai cu începerea anului al patrilea. Cât de mare ne a fost mirarea când am vîdut în planul oarelor unei școle — de altcum cu bun renume — pentru anul al doilea, oare separate din istoria naturală, din chimie și din fistică — o poate înțelege ori cine. Dacă se urmează astfel, dacă se îndesă elevii în frageda etate de 7 — 8 ani cu cunoscînte din istoria naturală, din fistică și din chimie în oare separate, e imposibil a deștepta în ei interes nu numai față de natură, dar față de învățămînt preste tot, și cei ce urmează astfel sau sunt nepăsători față de școală, sau nu înțeleg misiunea școlii și modul sau calea, pre care și-o poate împlini.

Fraților învățători! Faceți, ca elevii vostri să-și căștîge în fie-care oară cunoscînte chiar și numai cât un grăunte de mustar, dar acelea să le înțeleagă, căci precum nutremîntul greu de mistuit strică stomachul, așa și cunoscîntele, ce ar vrea cineva să le poată înțelege, le strică mintea, le ruinează înțelegerea.

I. P.

Dăm loc cu plăcere acestui tractat ce ne vine dela un învățător de ai noștri dintre cei mai de frunte, și credem, că facem un bun serviciu învățămîntului nostru popular prin aceasta. Cu părere de reu trebuie să o recunoscem, că scăderea cea mai mare la învățătorii noștri e chiar lipsa de metod, și dacă partea cea mai inteligentă din corpul nostru didactic, ar veni intrăjutoriu pe calea aceasta coplegilor lor, meritul dîșilor ar fi însutit.

Foaia noastră — după cum se scie, are chemarea a da succursul seu la desvoltagea vieții noastre bisericesti în toate direcțiunile și astfel, bucuros punem la dispoziție un loc cuvenit spre acest scop acelora, cari doresc a lucra în aceasta direcțiune.

Red.

## Varietăți.

\* (Himen.) Dl Iulian Popescu, ampioiat la institutul de credit și economii „Albina” din Sibiu și a serbat cununia cu Dșoara Valeria Pop din Mihalț în 19/31 Ianuarie a. c. Felicitările noastre cordiali!

\* (Învitare) la balul român, ce să va aranja în Arad, Joi la 17 Februar nou 1887, în sala dela „Orncea Albă”.

Venitul este menit pentru fondul „Reuniunii femeilor române” din Arad și provință.

Comitetul aranjator:

Aurel Suciu, Romul Ciorogariu, Georgiu Lazaru, Dr. Iuliu Bonciu, Dr. Petru Pipos, Dr. Georgiu Chicin, Cornel Nicoară, Dr. Dimitrie Horvat, Dr. Georgiu Vessa, Sever Bocșan, Dr. Ioan Trăilescu, Georgiu Popovici, Tit Vuculescu, Ioan Vidu, Ioan Iercan, Mihai Raicu, Aurel Moț.

Bilete de intrare: pentru familie 5 fl., pentru persoană 2 fl. — Bilete de galerie: rîndul I. cu 2 fl., al II. cu 1 fl., al III cu 50 cr. — Începutul la 8 oare.

Ofertele marinimoase sunt a se adresă Domnului Aurel Suciu, avocat în Arad (Strada principală Nr. 1.)

\* (Concert.) Inteleğința română din Cluș va arangia Joi la 24 Fauru st. n. 1887 un „Concert împreunat cu bal” în favorul fondalului pentru înflințarea unei școle rom. de fete în Cluș. Comitetul aranjatoriu s'a constituit în modul următoriu: Președinte Iuliu Coroian, avocat; vicepres. Iuliu Dombradi, ascult. de drepturi; secretariu Iosif Popescu ascult. de drept. cassariu Basiliu Podoaba, capelan; controlor Nestor Simon, ascult. de drept; membrii în comitet: Ioan Farcas drd. în drepturi; Emiliu F. Negruț, medicinist; Georgiu Moga, medicinist; Alecsandru Șandor medicinist; Eugeniu Bran, ascult. de drepturi; Octavian Boer ascult. de drept. Aureliu Pop ascult. de drept. Corneliu Rosescu, medicinist, Alecsandru Andressi, medicinist; Virgil Sotropa, ascult. de filosof., Eugeniu Solomon, medicinist; Ioan Gall ascult. de drept. Georgiu Simu, ascult. de filosof. Nicolau Bobeș oficianț și Pompeiu Grigoriția, ascult. de filosof.

\* (Milă.) Pe seama celor păgubiți prin foc din comuna Amnaș s'a adunat la comitat suma de 88 fl. 34 cr. care sumă s'a și împărțit dimpreună cu naturaraliile adunate în cercul Mercurei.

Anume s'au adunat în scaunul Noerichului 8 fl. 38 cr., în scaunul Seliștei 11 fl. 80 cr., în orașul Sebeș 6 fl. 27 cr., în cetatea Sibiu 46 fl. 86 cr. Afară de acești bani au mai incurs dela institutul de asigurațiune pentru foc din Cislădie 15 fl. v. a.

„Încă un sfânt, jidov.” Moniteur de Rome, diar papal a răspândit scirea adevărată, că congregațiunea papală în una dintre ședințele sale a luat hotărîrea, ca să se primească între sfinți un jidov, care se cheamă Liebermann, căci acest fiu a întemeiat societatea „spiritul sânt” și „inima dulce a lui Isus.”

Mâne, poimâne ne vom mai pomeni cu vr'un car de sfinți jidovii, căci jidovi s cam buni geșefiași, cine mai scie nu vor urma mulți pilda lui Liebermann numai ca după moarte să lise închine o lume apuseană.

\* În Pesta e lipsă mare de zidari, lemnari, fierari și alți meseriași de construcțiuni, de oarece mulți sunt întrebuințați pe liniile ferate nordice ale țerii, unde se așază nouă sini, gările se măresc și se construază magazine. Ministrul honvezei va dispune în curând prin presă, să se anunțe toți cei obligați la gloate, care în puterea serviciului lor militar și a inteligenței lor aspiră la gradu de ofițeri.

\* Tîrgul Aiudului din 13/25 Ianuarie a fost foarte rău cercetat. În ziua primă au fost ce e drept vre-o 3—4 neguțatori străini, cari au cumpărat până în o sută de părechi boi mari, ear a doua zi nu a fost chiar nici o vîndare. Alte vite mărunte nu s'au căutat aproape de loc. Porcii cei grași — au avut în cât-va trecere din cauza frigului pentru salamarii din Sibiu și Brașov — și spre acest scop i-au și cumpărat vr'o 2—3 patrioți din Po-placa. Alți cumpărători nu au fost.

Tîrgul liber — a fost mai rău cercetat ca o zi de tîrg de septemână — semne, că nu sunt părale la munte — și dacă nu au țeranii cu ce cumpăra, maestrii stau și sgriburesc de jaba în jurul șetrelor. Avis celor ce cred, că ungurul poate trăi fără român.

\* (Bibliografic.) „Candela” foaie bisericească literară, ce apare în Cernăuț în tipografia arhiepiscopală Nr. 1 din 1 Ianuarie an. IV e de următorul cuprins românesc: Catechesele celui întru

sfinți părintelui nostru Ciril arhiepiscopul Ierusalimului. — Amoarea cătră vecin. — Demisiunea Sanctității sale patriarhului Ecumenic Ioachim al IV. — Predică. — Cronică.

„Scoala și Familia”, foaie pentru creștere și învățămînt, apare în Brașov Nr. 20 e de următorul cuprins: Autoritatea învățătorului. — Proiectul de lege asupra instrucțiunei elementare, primare, secundare și superioare în România. — Stupărîtul. — Lecțiuni din învățămîntul religiunei. — Peatra înțelepciunei. — Procesele verbale ale adunării generale. — Diverse. — Corespondența redacțiunei. — Anunț.

„Amicul Familiei”, diuariu beletristic și enciclopedic, literar cu ilustrațiuni, apare în Gherla Nr. 2 e de următorul cuprins: Din literaturile limbilor neo-latine — Strada Carmen Sylva, roman. — Opera unui om de bine, novelă originală — Doine de amor, poezie — Călătoria imperiului pămîntului în 80 de zile, piesă de spectacol. — Noțiuni din economia domestică — Convorbiri igienice — Strofe triste, poezie. — Fantoma, schiță. — Femeia-bărbatului, cugătări și mactine. — Diverse.

„Meseriașul Român”, apare în Brașov Nr. 2 e de următorul cuprins: Lăcătăria artistică. — Legea pentru meserii din 1884, fine. — Din minunile naturii, crerii furnice. — „Statutele pentru Meseriașul român” asociațiune de credit și depuneri. — Felicitări populare, — Meserie — Feliurite pentru meseriași. — Multe și mărunte. — Diverse.

### Consemnarea

membrilor, cari au contribuit la „Serata literară” împreună cu joc aranjată de corpul învățătoresc din Seliște la 11/23 Ianuarie 1887.

Corpul învățătoresc aduce și pe calea aceasta cele mai sincere mulțumiri tuturor, cari cu ocaziunea „seratei literare” au contribuit pentru ajungerea scolului, ce-l urmăresce și anume dlor:

Ioan Petric, protopop 2 fl.; Ioan Borcea 70 cr.; Dumitru N. Steaflea, 1 fl.; Alesandru Steaflea, 50 cr.; Nicolae Henț, notariu 1 fl.; George Babeș, învățătoriu 50 cr.; Ioan Muntean, învățătoriu 50 cr.; George Stănescu, învățător 50 cr.; Petru Iuga, preot 50 cr.; Pompiliu Predovici, învățătoriu 50 cr.; Ioan Banciu, neguțtoriu 1 fl.; Dan Cristiu, oieriu 1 fl.; Petru Roman, oieriu 60 cr.; Ioan I. Simion neg. 1 fl.; Nicolae Nartea neg. 1 fl.; Maria N. Nartea 50 cr.; Marina Ilie Popa, 50 cr.; Ioan Tîmpăniariu, prop. 50.; Ioan Butean, esecutor 1 fl. Dimitrie N. Simion, 1 fl.; I. Stoica, fot. 50 cr.; N.

Coma, n. 1 fl.; Dumitrie P. Hanciu, neg. 1 fl.; Daniil Marcu, preot 1 fl.; Petru Indrieș, notariu 2 fl.; Bucur Criștiu, 1 fl.; Dr. Nicolae Calafariu, 2 fl.; Carol Gomboș, diurnist 1 fl.; Ioan Muntean, 1 fl.; Maria S. Banciu, 50 cr.; Maria Coman Lapădat, 50 cr.; Mihaila Stănilă, primar 1 fl.; Ioan Bucșean, 50 cr.; Ioan N. Tîntea, 50 cr.; Stan Vălc, 1 fl.; Nicolae Mosora, cassar 1 fl.; Ioan Meșu, notariu 1 fl.; Ioan Andriescu, 1 fl.; Dumitru Lupea Bloș 50 cr.; Maria Bucișan, 1 fl.; Liviu de Lemeny, pret. 3 fl.; Bela Michel, subpretor 1 fl.; Bucur Comșa, primar 1 fl.; Dr. Nicolau Maier, protopresb. 4 fl.; Dumitru Răsoiu, prop. 50 cr.; Dumitru Comșa neg. 1 fl.; Constantin Hanciu, 1 fl.; Ioan Comșa, neguțtor 1 fl.; Daniil Moga, propriet. 1 fl.; Nicolae Manegut, preot 2 fl.; Dumitru Begiu, oieriu 50 cr.; Ioan Catana 50 cr.; Dumitru I. Simion, prop. 1 fl.; Nicolae Tîntea, boldaș 1 fl.; Ioan B. Comșa, neg. 1 fl.; Ioan Cergău, oieriu 1 fl.; Nicolae Moisiu, prop. 60 cr.; Iordachie Roșca, comerciant 1 fl.; Nicolae Schitea, 1 fl.; Nicolae Miha, cancelist reg. 1 fl.; Nicolae Sîrbu comerciant 1 fl.; Ioan Peligrad 50 cr.; Petru Comșa, comerciant 1 fl.; Ioan Ganea, calfă jococariu 50 cr.; Oprea Puschilă, 1 fl.; Rachila Tîfira, 50 cr.; Ioan Daderlat, 1 fl.; Nicolae Cristu, oieriu 1 fl.; Nicolae Vîrvorea 1 fl.; Alesandru M. Radulescu, pantofar 50 cr.; Nicolae I. Simion, neg. 50 cr.; Vasile Greavu, calfă de boltă 50 cr.; Nicolae N. Simion, neg. 50 cr.; Ioan I. Tața oieriu 50 cr.; Ioan A. Moga, 50 cr.; Vasile Tața, oieriu 50 cr.; Nicolae P. Bloș, 50 cr.; Ioan Daderlat, 50 cr.; Rosa Zeler, poștăriș. 50 cr.; Daniel Konert, sergent 50 cr.; Ioan Ivan, notar 1 fl.; Nicolae Răchitan, paroch 50 cr.; Ioan Dubensky, zidariu 1 fl.; Ioachim Muntean, paroch 1 fl.; Nicolae Daderlat neg. 1 fl.; Stan Hearța, oieriu 50 cr. — Suma 77 fl. 50 cr.

Subtrase spesele cu 26 fl. 90 cr. Rămâne venit curat suma 51 fl. Adecă cu litere Cinci-deci și unu fl. v. a.

Din aceasta sumuliță 25 fl. 50 cr. s'a depus în fondul zidindei scoale de aici. Iar sumița de 25 fl. 50 cr. se va întrebuința pentru cumpărarea de cărți bune pe seama biblioteei scoale.

Seliște, 24 Ianuar, 1887.

Dimitrie Chirca,  
înv.

### Posta redacțiunei.

Dlui A. S. în P. Răul ce ni-l descrii durere, dar este aproape general. Manuscriptul Dvoastre ne va face un bun serviciu — dinpreună cu altele, ce ne stau la dispozițiune — când ne vom ocupa de aceasta cestiune în public. Dacă venia la timp, l dam publicității și în forma aceasta, acum ne pare lucru cam forțat. Ve recomandăm dealmintrea, ca în aceasta afacere — pe base autentice — se ve adresați deadreptul la forul nostru competent

Red.

### Loterie.

Sâmbătă, în 29 Ianuarie 1887.

Buda: 13 34 27 80 90

## Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octobree 1886.

| Budapesta—Predeal |                |                        |                 |                             | Predeal—Budapesta |                             |                        |                 |                 | Budapesta—Arad—Teiuș        |                             |                             |                 | Teiuș—Arad—Budapesta |                             |                             |                 | Copșa mică—Sibiiu |                                 |      |       |       |      |
|-------------------|----------------|------------------------|-----------------|-----------------------------|-------------------|-----------------------------|------------------------|-----------------|-----------------|-----------------------------|-----------------------------|-----------------------------|-----------------|----------------------|-----------------------------|-----------------------------|-----------------|-------------------|---------------------------------|------|-------|-------|------|
|                   | Tren<br>miest. | Tren<br>accele-<br>rat | Tren<br>omnibus | Tren<br>de<br>per-<br>soane |                   | Tren<br>de<br>per-<br>soane | Tren<br>accele-<br>rat | Tren<br>omnibus | Tren<br>omnibus |                             | Tren<br>accele-<br>rat      | Tren<br>de<br>per-<br>soane | Tren<br>omnibus |                      | Tren<br>omnibus             | Tren<br>de<br>per-<br>soane | Tren<br>omnibus |                   |                                 |      |       |       |      |
| Viena             | 11.10          | 7.40                   | —               | —                           | București         | —                           | 4.70                   | 7.30            | —               | Viena                       | —                           | 11.10                       | 12.10           | Teiuș                | 11.24                       | 3.42                        | —               | —                 | Copșa mică                      | —    | 2.02  | 3.55  |      |
| Budapesta         | 7.40           | 2.—                    | 3.10            | 6.20                        | Predeal           | —                           | 9.32                   | 1.14            | —               | Budapesta                   | —                           | 8.20                        | 9.05            | Alba-Iulia           | 12.19                       | 3.59                        | —               | —                 | Șeica mare                      | —    | 2.29  | 2.22  |      |
| Szolnok           | 11.05          | 4.05                   | 5.40            | 9.26                        | Timiș             | —                           | 9.56                   | 1.45            | —               | Szolnok                     | —                           | 11.20                       | 12.41           | Vințul de jos        | 12.30                       | 4.29                        | —               | —                 | Loamneș                         | —    | 3.04  | 4.57  |      |
| P. Ladány         | 2.02           | 5.45                   | 5.58            | 11.40                       | Brașov            | {                           | 4.16                   | —               | 7.47            | Arad                        | {                           | 7.04                        | 4.30            | Șibot                | 1.01                        | 4.51                        | —               | —                 | Ocna                            | —    | 3.30  | 5.23  |      |
| Oradea-mare       | 4.12           | 6.58                   | 8.30            | 1.28                        | Feldioara         | 5.02                        | —                      | 8.24            | —               | Glogovaț                    | 7.22                        | 4.43                        | 6.13            | Orăștia              | 1.32                        | 5.18                        | —               | —                 | Sibiiu                          | —    | 9.13  | 10.50 |      |
|                   | —              | 7.03                   | 9.14            | 1.52                        | Apatia            | 5.43                        | —                      | 8.51            | —               | Gyorok                      | 7.58                        | 5.37                        | 6.38            | Simeria (Piski)      | 2.31                        | 6.15                        | —               | —                 | Ocna                            | —    | 9.55  | 11.14 |      |
| Várad-Velence     | —              | —                      | 9.24            | 2.—                         | Ágostonfalva      | 6.15                        | —                      | 9.14            | —               | Pauliș                      | 8.17                        | 5.19                        | 6.51            | Branicica            | 3.23                        | 7.02                        | —               | —                 | Loamneș                         | —    | 10.20 | 11.39 |      |
| Fugyi-Vásárhely   | —              | —                      | 9.41            | 2.11                        | Homorod           | 7.06                        | —                      | 9.51            | —               | Radna-Lipova                | 8.36                        | 5.41                        | 7.10            | Ilia                 | 3.55                        | 7.28                        | —               | —                 | Șeica mare                      | —    | 10.43 | 12.07 |      |
| Mező-Telegd       | —              | 7.33                   | 10.19           | 2.34                        | Hașfalău          | 8.52                        | —                      | 11.03           | —               | Conop                       | —                           | 6.09                        | 7.37            | Gurasada             | 4.08                        | 7.40                        | —               | —                 | Copșa mică                      | —    | 11.11 | 12.30 |      |
| Rév               | —              | 8.54                   | 11.38           | 3.18                        | Sighișoara        | 9.31                        | —                      | 11.26           | —               | Bérvava                     | —                           | 6.28                        | 7.55            | Zam                  | 4.44                        | 8.11                        | —               | —                 |                                 |      |       |       |      |
| Bratca            | —              | —                      | 12.18           | 3.41                        | Elisabetopole     | 10.16                       | —                      | 12.—            | —               | Soborșin                    | —                           | 7.25                        | 8.42            | Soborșin             | 5.30                        | 8.46                        | —               | —                 |                                 |      |       |       |      |
| Bucia             | —              | —                      | 12.54           | 4.01                        | Mediaș            | 10.57                       | —                      | 12.29           | —               | Zam                         | —                           | 8.01                        | 9.12            | Bérvava              | 6.27                        | 9.39                        | —               | —                 |                                 |      |       |       |      |
| Ciucia            | —              | 8.58                   | 1.57            | 4.26                        | Copșa mică        | {                           | 11.19                  | —               | 12.44           | Gurasada                    | —                           | 8.34                        | 9.41            | Conop                | 6.47                        | 9.53                        | —               | —                 |                                 |      |       |       |      |
| Huiedin           | —              | 9.28                   | 3.11            | 5.08                        | Micăsasa          | 11.31                       | —                      | 12.49           | —               | Ilia                        | —                           | 8.55                        | 9.58            | Radna-Lipova         | 7.28                        | 10.27                       | 5.58            | —                 |                                 |      |       |       |      |
| Stana             | —              | —                      | 3.40            | 5.27                        | Blăș              | 11.52                       | —                      | 1.05            | —               | Branicica                   | —                           | 9.19                        | 10.17           | Pauliș               | 7.43                        | 10.42                       | 6.18            | —                 |                                 |      |       |       |      |
| Aghireș           | —              | —                      | 4.15            | 5.50                        | Crăciunel         | 12.31                       | —                      | 1.34            | —               | Deva                        | —                           | 9.51                        | 10.42           | Gyorok               | 7.59                        | 10.58                       | 6.38            | —                 |                                 |      |       |       |      |
| Ghirboui          | —              | —                      | 4.36            | 6.02                        | Teiuș             | 12.43                       | —                      | 1.46            | —               | Simeria (Piski)             | —                           | 10.35                       | 11.07           | Glogovaț             | 8.28                        | 11.35                       | 7.13            | —                 |                                 |      |       |       |      |
| Nadisul ung.      | —              | —                      | 4.58            | 6.24                        | Aiud              | 1.51                        | —                      | 2.19            | —               | Orăștia                     | —                           | 11.11                       | 11.37           | Arad                 | 8.42                        | 11.39                       | 7.30            | —                 |                                 |      |       |       |      |
| Cluș              | 11.—           | 10.28                  | 5.26            | 6.43                        | Vințul de sus     | 2.18                        | —                      | 2.39            | —               | Șibot                       | —                           | 11.43                       | 12.—            | Szolnok              | 9.17                        | 12.31                       | —               | —                 | Oșorheiu                        | {    | 6.07  | 12.55 | 6.13 |
| Apahida           | 11.19          | —                      | —               | 7.36                        | Uioara            | 2.48                        | —                      | 3.01            | —               | Vințul de jos               | —                           | 12.18                       | 12.29           | Budapesta            | 2.32                        | 5.12                        | —               | —                 | Reghinul - săs.                 | {    | 6.41  | 1.20  | —    |
| Ghiris            | 12.33          | —                      | —               | 9.16                        | Cucerdea          | 3.14                        | —                      | 3.08            | —               | Alba-Iulia                  | —                           | 12.36                       | 12.46           | Viena                | 6.—                         | 8.20                        | —               | —                 |                                 |      |       |       |      |
| Cucerdea          | 1.06           | —                      | —               | 10.—                        | Ghiris            | 4.01                        | —                      | 3.22            | —               | Teiuș                       | —                           | 1.29                        | 1.41            |                      | 3.—                         | 6.05                        | —               | —                 | Reghinul-săs.—Oșorheiu—Cucerdea |      |       |       |      |
| Uioara            | 1.13           | —                      | —               | 10.9                        | Apahida           | 5.28                        | —                      | 3.56            | —               | Simeria (Piski) — Petroșeni |                             |                             |                 | Arad — Timișoara     |                             |                             |                 |                   | Reghinul-săs.                   | {    | 4.45  | —     | 6.10 |
| Vințul de sus     | 1.20           | —                      | —               | 10.19                       | Cluș              | 5.56                        | —                      | 5.30            | —               |                             | Tren<br>de<br>per-<br>soane | Tren<br>omnibus             |                 |                      | Tren<br>de<br>per-<br>soane | Tren<br>omnibus             |                 |                   | Oșorheiu                        | {    | 6.34  | —     | 8.—  |
| Aiud              | 1.41           | —                      | —               | 10.48                       | Nadisul ung       | 6.31                        | 6.03                   | —               | 8.—             |                             |                             |                             |                 |                      |                             |                             |                 |                   | Nireșteu                        | 6.56 | 12.15 | 10.20 |      |
| Teiuș             | 2.10           | —                      | —               | 11.34                       | Ghirboui          | .52                         | 6.21                   | —               | 8.26            | Simeria                     | 11.21                       | 2.42                        |                 |                      |                             |                             |                 |                   | Kerelô-Sz.-Pál                  | 7.16 | 12.35 | 10.39 |      |
| Crăciunel         | 2.35           | —                      | —               | 12.12                       | Aghire            | 7.08                        | —                      | —               | 9.02            | Streiu                      | 11.58                       | 3.25                        |                 |                      |                             |                             |                 |                   | Cipeu-Iernut                    | 7.40 | 12.58 | 11.02 |      |
| Blăș              | 2.48           | —                      | —               | 12.30                       | Stana             | 7.23                        | —                      | —               | 9.32            | Hațeg                       | 12.46                       | 4.16                        |                 |                      |                             |                             |                 |                   | M. Bogat                        | 8.03 | 1.19  | 11.23 |      |
| Micăsasa          | 3.20           | —                      | —               | 12.52                       | Huiedin           | 7.50                        | —                      | —               | 10.11           | Pui                         | 1.37                        | 5.11                        |                 |                      |                             |                             |                 |                   | Luduș                           | 8.37 | 1.49  | 11.53 |      |
| Copșa mică        | 3.41           | —                      | —               | 1.52                        | Ciucia            | 8.12                        | 7.14                   | —               | 10.51           | Crivadia                    | 2.24                        | 5.58                        |                 |                      |                             |                             |                 |                   | Cheța                           | 8.51 | 2.02  | 2.06  |      |
| Mediaș            | 4.—            | —                      | —               | 2.18                        | Bucia             | 8.52                        | 7.43                   | —               | 12.16           | Banița                      | 3.05                        | 6.40                        |                 |                      |                             |                             |                 |                   | Cucerdea                        | 9.08 | 2.18  | 12.22 |      |
| Elisabetopole     | 4.35           | —                      | —               | 3.03                        | Bratca            | 9.10                        | —                      | —               | 12.50           | Petroșeni                   | 3.37                        | 7.12                        |                 |                      |                             |                             |                 |                   |                                 | 9.40 | 2.46  | 12.50 |      |
| Sighișoara        | 5.10           | —                      | —               | 3.59                        | Rév               | 9.29                        | —                      | —               | 1.21            |                             |                             |                             |                 | Timișoara            |                             |                             |                 |                   | Simeria (Piski) — Uniedoara     |      |       |       |      |
| Hașfalău          | 5.37           | —                      | —               | 4.28                        | Mező-Telegd       | 9.41                        | 8.22                   | —               | 2.02            |                             |                             |                             |                 |                      | 6.05                        | 5.48                        |                 |                   | Simeria (Piski)                 |      | 2.19  |       |      |
| Homorod           | 7.06           | —                      | —               | 6.16                        | Fugyi-Vásárhely   | 10.24                       | 8.48                   | —               | 3.06            |                             |                             |                             |                 |                      | 6.33                        | 6.19                        |                 |                   | Cerne                           |      | 2.38  |       |      |
| Ágostonfalva      | 7.43           | —                      | —               | 6.44                        | Várad-Velence     | 10.43                       | —                      | —               | 3.88            |                             |                             |                             |                 |                      | 6.58                        | 6.44                        |                 |                   | Uniedoara                       |      | 3.0—  |       |      |
| Apatia            | 8.11           | —                      | —               | 7.46                        |                   | 10.53                       | —                      | —               | 3.54            |                             |                             |                             |                 |                      | 7.29                        | 7.16                        |                 |                   |                                 |      |       |       |      |
| Feldioara         | 8.41           | —                      | —               | 8.25                        | Oradea-mare       | {                           | 11.—                   | 9.13            | —               |                             |                             |                             |                 |                      | 7.55                        | 7.47                        |                 |                   |                                 |      |       |       |      |
| Brașov            | 9.21           | —                      | —               | 9.15                        |                   | 11.15                       | 9.18                   | 10.55           | —               |                             |                             |                             |                 |                      | 7.55                        | 7.47                        |                 |                   |                                 |      |       |       |      |
| P. Ladány         | 1.55           | 5.45                   | —               | —                           | P. Ladány         | 1.09                        | 10.38                  | 1.23            | 5.17            |                             |                             |                             |                 |                      | 8.14                        | 8.08                        |                 |                   |                                 |      |       |       |      |
| Timiș             | 2.53           | 6.22                   | —               | —                           | Szolnok           | 3.29                        | 12.20                  | 3.24            | 5.25            |                             |                             |                             |                 |                      | 9.08                        | 9.02                        |                 |                   |                                 |      |       |       |      |
| Predeal           | 3.28           | 6.47                   | —               | —                           | Budapesta         | 6.38                        | 2.15                   | 7.45            | 10.—            |                             |                             |                             |                 |                      |                             |                             |                 |                   |                                 |      |       |       |      |
| București         | 9.35           | 11.45                  | —               | —                           | Viena             | 3.—                         | 8.—                    | 6.05            | —               |                             |                             |                             |                 |                      |                             |                             |                 |                   |                                 |      |       |       |      |

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.